

Hviezdna kariéra obyčajného chlapca

„Keď sa pozriem späť na svoju životnú púť, musím konštatovať, že som mal celý život šťastie... Splnila sa i predpoveď môjho otca, že budem generálom...“, napísal genpor. v. v. Ing. Jozef Činčár vo svojich spomienkach vydaných roku 2006 pod názvom *Ako išli roky, s podtitulom Spoveď generála*. Ľudský život však nie je nekonečný. Posledná rozlúčka s touto významnou osobnosťou čs. vojenského letectva, vojnovým veteránom, sa uskutočnila 23. 8. vo Veľkej obradnej sieni strašnického krematória v Prahe.

■ Genpor. v. v. Ing. J. Činčár

Narodil sa 14. 11. 1921 v Topoľanoch (od 1960 mestská časť Michaloviec) ako prvé dieťa ruského legionára Jána Činčára a jeho manželky Anny, rodenej Ivanovej. Ľudovú školu navštevoval v rodnej obci a v Michalovciach, piaty ročník (1932 - 1933) v Turja Remetoch na Podkarpatskej Rusi, kde jeho otec pracoval ako poštár. V rokoch 1933 - 1942 študoval na michalovskom štátnom reálnom gymnáziu. Po povolaní do armády sa prihlásil do Vojenského vysokoškolského internátu v Bratislave, študoval elektrotechnické inžinierstvo, avšak už v 1. ročníku štúdium prerušil. Zaradili ho do Leteckého pluku v Piešťanoch, kde vykonával strážnu službu. V októbri 1943 sa stal frekventantom bratislavskej Vojenskej akadémie. V čase vypuknutia SNP bol na dovolenke v Topoľanoch. Výzvu na návrat nerespektoval a až do oslobodenia obce (26. 11. 1944) sa ukrýval doma. V decembri 1944 nastúpil v Humennom k čs. náhradnému pluku, v januári 1945 ho zaradili do 1. čs. zmlď na letisku v Przemysli. Absolvoval výcvik na leteckého strelca Iliušina Il-2m3. Pridelili ho k 3. čs. bilp, s ktorým sa od 14. 4. do 2. 5. 1945 zúčastnil bojov v rámci Ostravskej operácie. Dňom 1. 6. 1945 vojenského akadémika letectva (let.) Činčára vymenovali poľným leteckým strelcom a povýšili na poručíka let. V pluku vykonával funkciu dôstojníka obranného spravodajstva (OBZ).

Po uvoľnení 1. čs. zmlď zo zväzku Červenej armády (k 20. 7. 1945) a prečíslovaní na 4. Id sa veliteľstvo divízie a jej tri pluky v 2. polovici augusta presunuli do mierových posádok

na Slovensku. V orgánoch OBZ pôsobil J. Činčár aj po premiestnení (v januári 1946) z Leteckého pluku 3 v Trenčianskych Biskupiciach na pražský Hlavný štáb čs. brannej moci - Veliteľstvo letectva (MNO-HŠ-VL), od apríla 1946 vo Vojenskej akadémii v Hraniciach. Medzitým ho 1. 3. 1946 povýšili na npor. let. Od júna 1946 do augusta 1947 absolvoval pilotnú prípravu v Leteckom učilišti v Prostějove. Na veliteľstvo letectva sa vrátil v októbri 1947. Od marca 1948 študoval na Vojenskej leteckej akadémii v sovietskom Moline. Už 1. 10. 1948 ho povýšili na kpt. let. a 1. 5. 1951 na škpt. let. Po zaradení na oddelenie bojovej prípravy veliteľstva letectva (MNO-VL) v máji 1951 už 14. 7. prevzal funkciu náčelníka oddelenia. Na majora ho povýšili 1. 2. 1952. V marci sa stal náčelníkom štábu veliteľstva letectva, 18. 8. 1952 ho povýšili na podplukovníka a 16. 6. 1953 na plukovníka. V novembri 1955 ho vyslali na Vojenskú akadémiu Generálneho štábu Ozbrojených síl ZSSR K. J. Vorosilova v Moskve.

predsedníctva vlády ČSSR. Do pôsobnosti MNO sa vrátil v júli 1969 a 31. 7. prevzal funkciu náčelníka Hlavnej správy letectva a vojsk PVOŠ (1. 9. premenovaná na Správu letectva a vojsk PVOŠ) - zástupcu ministra národnej obrany, 1. 10. 1969 ho povýšili na generálporučíka. Od júla 1973 pôsobil ako vojenský a letecký pridelenec na Velvyslanectve ČSSR v Moskve. Po odmietnutí ponuky na ten istý post v Pekingu sa vrátil do vlasti, od 28. 12. 1978 bol podpredsedom Ústredného výboru Zväzarmu. 31. 3. 1984 ho prepustili zo služobného pomeru vojaka z povolania a dňom 1. 4. preložili do zálohy. Zamestnal sa v pražskom Výskumnom ústave transportných zariadení.

Po spoločenských a politických zmenách v Československu po novembri 1989 pracoval v rokoch 1990 - 1993 ako robotník v Podolskej vodárni v Prahe. Po presťahovaní do Českej Lípy (1994) sa zamestnal ako nočný strážnik v autobusovej Piheli, neskôr ako strážnik a potom

■ Vojnoví leteckí veteráni s deťmi MŠ v Závade (miesta časť Petrovic pri Karvinej) 27. 4. 2007; J. Činčár štvrtý zľava

Absolvovanie prestížnej školy mu v decembri 1957 otvorilo cestu nielen k postu náčelníka štábu Veliteľstva letectva a protivzdušnej obrany štátu (MNO-VL a PVOŠ), ale aj dosiahnutiu generálskych epoliet - 8. 5. 1959 ho prezident republiky vymenoval do hodnosti generálmajora. Od 1. 10. 1960 bol náčelníkom štábu 7. armády PVOŠ a letectva v Prahe, od 1. 9. 1961 veliteľom 2. zboru PVOŠ v Brne. Po návrate na MNO v októbri 1964 ho ustanovili zástupcom náčelníka Operačnej správy Generálneho štábu (MNO-GŠ/OS). Od septembra 1968 sa stal vedúcim odboru obrany a bezpečnosti Úradu

plavčiek v českolipskom plaveckom areáli. Na začiatku roka 2000 (po smrti manželky Aleny a náročnej operácii) sa vrátil do Prahy. 14. 10. 2004 spolu s prof. Zou Klusákovou-Svobodovou založil Spoločnosť Ľudvíka Svobodu a stal sa jej predsedom. Dostal množstvo čs. i zahraničných vyznamenaní a medailí. Zomrel 10. 8. 2013 v Českých Budějoviciach.

Ako sa sám vyjadril, miloval život, bol typom úspešného vojaka, ktorý od začiatku kariéry nosil v torbe povestnú maršalskú palicu. Tento svet opustil s vedomím, že si stihol naplniť všetky svoje životné predsavzatia. ■